

Belastinggids 2024

Complete handleiding voor aangifte inkomstenbelasting 2023

Lisanne Rijff
Gerard Staats
Ciska Wisman

Voorwoord

Aangifte over het jaar 2023

Deze Belastinggids kunt u gebruiken bij het invullen van uw belastingaangifte voor de inkomstenbelasting over het jaar 2023. U doet die aangifte in het voorjaar van 2024.

Deze editie van de Belastinggids gaat uit van de relevante wet- en regelgeving voor het belastingjaar 2023. Ten opzichte van de vorige edities zijn de relevante wijzigingen in wet, regelgeving, rechtspraak en beleid verwerkt. Vanzelfsprekend zijn daarbij ook alle bedragen en percentages geactualiseerd. Uiteraard besteden wij ook nadrukkelijk aandacht aan bijzondere tijdelijke regelingen. Bijna elk hoofdstuk van deze Belastinggids begint met een beknopt overzicht van de meest relevante wijzigingen in dat onderdeel per 1 januari 2023 en geldend voor het belastingjaar 2023. Op die manier krijgt u eenvoudig en snel overzicht van de veranderingen ten opzichte van uw aangifte over het vorige belastingjaar. Ook hebben we de Belastinggids weer voorzien van voorbeelden en tips. Bij alle vragen die de aangifte bij u oproept, is de Belastinggids als vanouds een onmisbare steun. Duidelijk, overzichtelijk en actueel.

Wij zorgen ervoor dat niets van de snel veranderende fiscale regels u ontgaat bij het invullen van de aangifte. Het zijn soms dagkoersen. Maar wij blijven ze volgen. En als de drukker eenmaal aan de slag is gegaan, gaan we verder via onze gratis Belastinggids Update op internet (www.wolterskluwer.nl/belastinggids). In de periode januari tot en met maart houden wij daar de actuele ontwikkelingen en gegevens gratis voor u bij.

Vooruitblik 2024 en verder

Nieuwe regels en aangifte 2024

Op Prinsjesdag in september 2023 is traditiegetrouw weer een groot aantal wetsvoorstellen gepubliceerd. Onderdeel daarvan zijn ook wijzigingen in de inkomstenbelasting per 1 januari 2024 of later. Voor uw aangifte over 2023 zijn die aanpassingen niet van belang. De nieuwe regels gelden voor het inkomen dat u geniet in 2024. De effecten van de nieuwe regels ziet u daarom pas bij het invullen van uw aangifte over 2024; dat doet u in het voorjaar van 2025.

Niettemin vinden wij het belangrijk om u alvast te informeren over enkele van de wijzigingen, mogelijk wilt of kunt u namelijk alvast op enige manier rekening houden met de (voorgestelde) veranderingen en (voorgestelde) nieuwe maatregelen.

Belastingtarief en heffingskortingen 2024

Het gecombineerde inkomstenbelasting- en premie volksverzekeringstarief voor het inkomen in de eerste twee schijven is per 1 januari 2024 iets omhoog gegaan, namelijk van 36,93% naar 36,97%. Het hogere tarief is nog steeds 49,50%. Dat hogere tarief geldt voor box 1-inkomens voor zover meer dan ongeveer € 75 000. Per 1 januari 2024 is het belastingtarief in box 2 gewijzigd. Er gelden vanaf die datum twee schijven: voor box 2-inkomen tot € 67 000 geldt een tarief van 24,5% en voor het meerdere geldt een tarief van 31%. Het belastingtarief voor box 3-inkomen is per 1 januari 2024 opnieuw gestegen, nu van 32% naar 36%. De

maximumbedragen van de heffingskortingen zijn hoger in 2024 dan dat zij waren in 2023.

Keuze tussen digitaal en papier

Er komt een keuzeregeling op basis waarvan u in bepaalde gevallen kunt kiezen of u berichten van de Belastingdienst voortaan digitaal wilt (blijven) ontvangen of toch liever op papier. Het is nog niet duidelijk wanneer deze keuze gemaakt kan gaan worden en voor wie de keuzeregeling precies geldt.

Tariefsaanpassing aftrekposten

Sinds 1 januari 2020 geldt dat de zogenoemde 'grondslagverminderende posten' elk jaar tegen een steeds lager belastingpercentage in aftrek worden gebracht. Voor het belastingjaar 2024 is dat nog maximaal het inkomstenbelastingtarief van de tweede schijf van het box 1-tarief.

Dit geldt voor:

- de ondernemersaftrek;
- de MKB-winstvrijstelling;
- de terbeschikkingstellingsvrijstelling;
- de aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning; en
- de persoonsgebonden aftrek.

Op de hoogte blijven?

De laatste ontwikkelingen zijn ook te volgen via de gratis online Belastinggids Update via www.wolterskluwer.nl/belastinggids. In de periode januari tot en met maart houden wij daar de actuele ontwikkelingen en gegevens gratis voor u bij. Op het moment dat deze gids naar de drukker ging, was nog niet duidelijk welke voorstellen zouden worden aangenomen en daarmee wet worden.

Tips & trucs, veelgestelde vragen en COVID-19

Ook in deze uitgave hebben wij weer de rubrieken 'Vraag en antwoord', 'Tips & trucs' en 'COVID-19' opgenomen. Hierin wordt een aantal onderwerpen extra belicht. Mogelijk ontdekt u aandachtspunten of mogelijkheden die ook voor uw situatie van belang zijn.

Heeft u een suggestie voor een van deze rubrieken? U kunt deze via e-mail sturen naar belastinggids-NL@wolterskluwer.com. Het is helaas niet mogelijk individuele vragen afzonderlijk te beantwoorden.

Minder belasting betalen, kan dat nog?

In deze gids vindt u talloze mogelijkheden om belasting te besparen; in de verschillende hoofdstukken zijn daartoe algemene of specifieke tips opgenomen. Wij geven aan waarop u moet letten bij het invullen van uw aangifte, bijvoorbeeld bij het maken van afspraken met uw werkgever of met uw opdrachtgever, bij investeringen in uw onderneming, bij het afsluiten van een lijfrente, bij de aankoop van een eigen woning, bij het kiezen van uw beleggingen, bij schenkingen, bij het doen van giften. Ook bespreken we de fiscale aandachtspunten rondom een verhuizing, geboorte of overlijden, een huwelijk of een echtscheiding. Daarnaast wijzen wij u op aandachtspunten van formele aard, zoals de termijn

voor het indienen van bezwaar tegen een aanslag inkomstenbelasting. Een kleine greep uit de aandachtspunten:

- bepaalde inkomsten van gehuwden en samenwoners kunnen voor een belangrijk deel vrij worden verdeeld, waarmee kan worden ingespeeld op tariefvoordelen en aanslaggrenzen;
- willekeurige afschrijving van nieuwe investeringen in uw onderneming kan grote voordelen opleveren;
- reiskosten woning-werk kunt u aftrekken als u met het openbaar vervoer reist; reist u op een andere wijze, dan mag uw werkgever kosten belastingvrij vergoeden, dus ook als u met de fiets reist;
- rente in verband met de eigen woning is aftrekbaar; andere rente niet. Het is dus zaak om uw financieringen met beleid te regelen;
- door het betalen van premies voor lijfrenteverzekeringen of via banksparen kunt u voor straks uw pensioen aanvullen en voor nu een belastingvoordeel behalen. Dit is in 2023 aanzienlijk verruimd;
- 'groene' beleggingen zijn vrijgesteld. Ook geldt daarvoor een extra heffingskorting;
- aftrek van ziektekosten levert ook bij een laag inkomen voordeel op door de tegemoetkoming specifieke zorgkosten;
- steeds ruimer wordende aftrekmogelijkheden voor schenkingen aan instellingen met een goed doel, de algemeen nut beogende instellingen (ANBI's), met de hoogste belastingbesparing voor periodieke giften (bijvoorbeeld jaarlijkse giften waartoe u zich verplicht hebt). U kunt via internet zien of een instelling de status van ANBI heeft;
- schenkingen aan culturele instellingen leveren meer voordeel op;
- een bezwaar tegen een aanslag inkomstenbelasting moet aan een aantal formele en materiële voorwaarden voldoen. In de Belastinggids zijn enkele voorbeelden en sjablonen opgenomen.

Het is slechts een kleine greep uit de vele aandachtspunten die in de gids uitvoerig worden behandeld en van talloze voorbeelden en tips worden voorzien.

De Belastinggids voor uw aangifte en bezwaar

De Belastinggids behandelt de onderdelen van de aangifte per thema en (deel)onderwerp. De gids is daardoor gemakkelijker bruikbaar, zowel als u op papier aangifte doet als wanneer u elektronisch of online aangifte wilt doen, bijvoorbeeld met Kluwer Belastingpraktijk of met het aangifteprogramma van de Belastingdienst. De gids is ook bruikbaar om na te gaan of u kunt volstaan met het indienen van de aangifte via de app. Daarnaast zorgt de thematische indeling ervoor dat u deze gids als naslagwerk kunt gebruiken, bijvoorbeeld wanneer u informatie nodig hebt voor het indienen van een bezwaar.

In deze gids zijn de belangrijke ontwikkelingen opgenomen die zich hebben voorgedaan en die blijken uit wetswijzigingen, de fiscale rechtspraak, het fiscale beleid van het Ministerie van Financiën, verslagen van Kamercommissies, beslissingen van de Nationale ombudsman, standpunten van Kennisgroepen van de Belastingdienst, en publicaties en commentaren uit de fiscale vakliteratuur. Op verschillende plaatsen gaan wij met tips en attentiesignalen voor belastingvoordeel zelfs nog een stapje verder door verdedigbare standpunten in te nemen die mogelijk (nog) niet voetstoots door de fiscus worden overgenomen. In dat geval vermelden wij dat ook nadrukkelijk en geven wij het tevens met

een literatuurverwijzing aan als de kwestie inmiddels onder de rechter ligt.

Dit alles is geselecteerd en duidelijk vertaald voor een optimale bruikbaarheid bij het invullen van de aangifte.

Service voor onze lezers: actuele ontwikkelingen via internet

De waardering voor een papieren gids als hulpmiddel voor het invullen van de aangifte is bij onze lezers nog altijd groot. Maar de snelle veranderingen en ontwikkelingen in de belastingen brengen in het huidige tijdsgewricht mee dat wij niet kunnen volstaan met het uitbrengen van deze gids. Wij bieden daarom extra service voor onze lezers: door de Belastinggids Update op internet wordt u in de maanden januari tot en met maart steeds terstond op de hoogte gebracht van de laatste cijfers en nieuwtjes op fiscaal gebied. U surft gewoon naar www.wolterskluwer.nl/belastinggids en verneemt daar de laatste ontwikkelingen op de Update. Blijf dat regelmatig doen, want de Update wordt in die periode regelmatig vernieuwd.

De Belastinggids Update is een waardevolle aanvulling op de Belastinggids. Voor uw reacties en suggesties staan wij natuurlijk open.

Verwijzingen naar uitspraken, beleid en vakliteratuur

In deze Belastinggids hebben wij bij belangrijke uitspraken en beleidsbesluiten verwijzingen opgenomen naar de fiscale vakliteratuur. Dit is vooral een service voor de vele professionals, zoals belastingadviseurs, salarisadministrateurs en belastingambtenaren, die ook veelvuldig gebruikmaken van deze gids. Via de verwijzingen kunnen zij - vooral in de (professionele) digitale versie van de gids doorklikken - snel en gemakkelijk de volledige rechtspraak vinden die wij in de tekst meestal kort samenvatten. Als particulier zult u normaal gesproken niet over de tijdschriften beschikken die wij noemen. Toch kan een verwijzing naar de vakliteratuur ook u als particulier van pas komen. De grotere bibliotheken beschikken veelal wel over deze literatuur. Daarnaast kunt u de inspecteur bij gelegenheid wijzen op de door ons aangehaalde bronnen. Hij beschikt in elk geval over alle door ons genoemde bladen.

De Staatssecretaris van Financiën heeft in de afgelopen jaren een groot aantal beleidsmededelingen ingetrokken. Dit betekent echter niet altijd dat de standpunten die hij in die beleidsmededelingen innam, zijn verdwenen. Vaak vond hij bepaalde standpunten zo vanzelfsprekend, dat hij afzonderlijke beleidsmededelingen niet langer nodig achtte. Deze standpunten zijn dan wel verwerkt in folders of op de internetsite van de Belastingdienst. Het is dus mogelijk dat in deze gids wordt verwezen naar beleidsmededelingen die officieel zijn ingetrokken, maar die niettemin nog wel van toepassing zijn.

Wij verwijzen in de gids naar de volgende bronnen van vakliteratuur:

- Beslissingen in belastingzaken/Nederlandse Belastingrechtspraak (BNB);
- Vakstudie Nieuws (V-N).

Voor het raadplegen van die bronnen is toegang alleen mogelijk via een abonnement (al dan niet via de Bibliotheek).

Wij verwijzen in de gids ook naar de volgende, openbare en veelal online bronnen:

- Kamerstukken;
- Rechtspraak;
- Beleid;
- Wetten.

Wat vindt u van deze gids?

Om te zorgen dat de Belastinggids blijft beantwoorden aan uw wensen, blijven wij graag op de hoogte van uw opmerkingen en bevindingen. Veel lezers sturen ons regelmatig suggesties en opmerkingen die de gids of de Update via internet verder kunnen verbeteren. Wij stellen dit zeer op prijs. U kunt uw suggesties en opmerkingen ook via e-mail toesturen aan: belastinggids-NL@wolterskluwer.com. Het is helaas niet mogelijk individuele vragen afzonderlijk te beantwoorden.

Redactie Belastinggids,
December 2023

Algemene Inhoudsopgave

Vraag en antwoord	11
Tips & trucs	15
Hoofdstuk 0 Corona-gerelateerde (steun)maatregelen	17
Deel I Algemeen	19
Hoofdstuk 1 Aangiften en aanslagen 2023	21
Hoofdstuk 2 Structuur inkomstenbelasting	36
Hoofdstuk 3 Belastingheffing van partners	46
Hoofdstuk 4 Belastingheffing van minderjarige kinderen	59
Hoofdstuk 5 Onverdeelde boedel en afgezonderd particulier vermogen	62
Deel II Box 1	67
Hoofdstuk 6 Lonen en uitkeringen	69
Hoofdstuk 7 Buitenlandse inkomsten en vrijgestelde internationale inkomsten	106
Hoofdstuk 8 Privégebruik auto	111
Hoofdstuk 9 Reisaftrek	124
Hoofdstuk 10 Winst uit onderneming	133
Hoofdstuk 11 Resultaat uit overige werkzaamheden	167
Hoofdstuk 12 Terbeschikkingstellingsregeling	185
Hoofdstuk 13 Eigen woning	197
Hoofdstuk 14 Periodieke uitkeringen	270
Deel III Box 2	283
Hoofdstuk 15 Inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2)	285
Deel IV Box 3	299
Hoofdstuk 16 Inkomen uit sparen en beleggen (box 3)	301
Deel V Aftrekposten box 1	329
Hoofdstuk 17 Uitgaven voor lijfrenten en andere inkomensvoorzieningen	331
Deel VI Aftrekposten box 1, 2 en 3 (persoonsgebonden aftrek)	353
Hoofdstuk 18 Persoonsgebonden aftrek en negatieve persoonsgebonden aftrek	355
Hoofdstuk 19 Betaalde alimentatie en andere onderhoudsverplichtingen	359
Hoofdstuk 20 Uitgaven voor specifieke zorgkosten	366
Hoofdstuk 21 Uitgaven weekendbezoek ernstig gehandicapten van 21 jaar of ouder	385
Hoofdstuk 22 Studiekosten/scholingsuitgaven (vervallen per 1 januari 2022)	387
Hoofdstuk 23 Giften	388
Deel VII Heffingskortingen	401
Hoofdstuk 24 Heffingskortingen	403
Deel VIII Verliesverrekening	419
Hoofdstuk 25 Verliesverrekening	421
Deel IX Te verrekenen belasting	429
Hoofdstuk 26 Te verrekenen dividendbelasting, kansspelbelasting en bronheffing bepaalde buitenlandse spaartegoeden	431
Hoofdstuk 27 Vermindering in verband met buitenlandse belasting en uitwisseling van informatie	434
Deel X Berekening verschuldigde belasting/premie	445
Hoofdstuk 28 Berekening verschuldigde belasting en premie	447
Hoofdstuk 29 Conserverende aanslag	455
Deel XI Premieheffing volksverzekeringen	459
Hoofdstuk 30 Premieheffing volksverzekeringen	461

Deel XII	Inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw)	467
Hoofdstuk 31	Inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw)	469
Deel XIII	Schatting 2024	475
Hoofdstuk 32	Schatting 2024 (voorlopige aanslag)	477
Deel XIV	Voorlopige teruggaaf	479
Hoofdstuk 33	Voorlopige teruggaaf 2024	481
Deel XV	Diversen	485
Hoofdstuk 34	Verplichte aanslag	487
Hoofdstuk 35	Aangifte in verband met teruggaaf	489
Hoofdstuk 36	Middeling (vervallen per 1 januari 2023)	492
Hoofdstuk 37	AOW'er	498
Hoofdstuk 38	Gehandicapten	502
Hoofdstuk 39	Overlijden	505
Hoofdstuk 40	Vertrek naar het buitenland	507
Hoofdstuk 41	Navordering	511
Hoofdstuk 42	Bezwaar en beroep	518
Hoofdstuk 43	Belastingrente, heffingsrente en invorderingsrente	532
Hoofdstuk 44	Invordering van belastingaanslagen	540
Hoofdstuk 45	Beleggen, schenken en erven	556
Hoofdstuk 46	WOZ en onroerendezaakbelastingen	571
Hoofdstuk 47	Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties	580
Hoofdstuk 48	Zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag, huurtoeslag en kindgebonden budget	583
Hoofdstuk 49	Wijzigingen 2024 en later	597
Hoofdstuk 50	Tarieftabellen 2023	598
Hoofdstuk 51	Tarieftabellen 2024	605
	Alfabetisch register	607
	Over de auteurs	677

Vraag en antwoord

Co-ouders

Mijn voormalig partner en ik zijn in 2023 gescheiden. We hebben 2 kinderen, een jongen van 6 en een meisje van 4. In het echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan zijn wij co-ouderschap overeengekomen, de kinderen staan ingeschreven bij mijn ex-partner. De kinderen zijn de ene week bij mij en de andere week bij mijn ex-partner. We werken allebei 32 uur per week. Wie van ons maakt aanspraak op de inkomensafhankelijke combinatiekorting?

Indien jullie voldoen aan de inkomenseis kunnen jullie allebei gebruikmaken van de inkomensafhankelijke combinatiekorting. De Hoge Raad heeft in een recent arrest geoordeeld dat beide ouders in aanmerking komen voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting 'als zij de zorg voor de kinderen gelijkelijk verdelen in een ander duurzaam ritme' (HR 13 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:415). De wetgever heeft in reactie op dat arrest de wet iets aangepast per 1 januari 2021: 'een kind behoort tegelijkertijd tot het huishouden van diens beide ouders indien hij, in een binnen het kalenderjaar doorgaans repeterend ritme, ten minste 156 dagen van het kalenderjaar in elk van beide huishoudens verblijft'.

Digitale berichten Belastingdienst

Enige tijd geleden heb ik via MijnOverheid mijn digitale Berichtenbox geactiveerd. Krijg ik automatisch melding als er een nieuw digitaal bericht van de Belastingdienst klaarstaat?

Nee, u krijgt niet automatisch een melding. De Belastingdienst verstuurt steeds meer berichten digitaal. Deze digitale berichten komen te staan in uw Berichtenbox. In uw account kunt u aangeven dat een e-mail bericht op uw eigen e-mailadres wilt ontvangen zodra een nieuw digitaal bericht is geplaatst in uw Berichtenbox. Kiest u niet voor een e-mailnotificatie, dan zult u met enige regelmaat de Berichtenbox moeten controleren op nieuwe berichten. Er gaat namelijk geen automatische melding uit van de Berichtenbox. Overigens wijzen wij u erop dat u waarschijnlijk binnenkort de mogelijkheid krijgt om een keuze uit te spreken: wilt u de berichten van de Belastingdienst voortaan alleen nog maar op papier of alleen nog maar digitaal ontvangen. Het is nog niet bekend voor wie de keuzeregeling precies gaat gelden.

Verzwegen box 3-bestanddelen alsnog melden?

In een van de vorige edities van de Belastinggids las ik dat het per 1 januari 2020 niet meer mogelijk is om boetevrij in te keren voor box 3. Sindsdien twijfel ik of het nog wel verstandig is om mijn buitenlandse spaarrekening 'op te biechten'. Die rekening en het saldo daarvan heb ik nog nooit vermeld in mijn aangifte inkomstenbelasting. Als ik mijn zwarte spaargeld alsnog opgeef, krijg ik dan een hoge boete?

De inkeerregeling op basis waarvan boetevrije inkeer mogelijk is, geldt sinds 1 januari 2020 inderdaad niet meer voor box 3. Maar het is (nog steeds) beleid van de Belastingdienst is dat personen die zich melden en volledig meewerken, een lagere boete krijgen. Hoe hoog de boete zal zijn, daar kunnen wij geen antwoord op geven. Het boetebedrag hangt af van alle feiten en omstandigheden. De boete is een percentage van de belasting die ten onrechte niet is betaald. Uiteraard moet ook alsnog belasting worden betaald.

Lengte navorderingstermijn

Op basis van de inkeerregeling heb ik de Belastingdienst geïnformeerd over een buitenlandse rekening. De inspecteur wil inkomstenbelasting navorderen en daarvoor gebruikmaken van de verlengde navorderingstermijn van 12 jaar. De bankrekening wordt gehouden in een EU-lidstaat. Bij Nederlandse bankrekeningen wordt maar over 5 jaar nagevorderd. Zijn er Europese regels die mij beschermen?

Ja en nee. In algemene zin biedt het Unierecht - het recht dat geldt binnen de Interne Markt van de Europese Unie en waaraan alle EU-lidstaten zich moeten houden - belastingplichtigen bescherming als sprake is van een grensoverschrijdende situatie. De EU-lidstaten moeten, kort gezegd, belastingplichtige inwoners en belastingplichtige niet-inwoners gelijk behandelen en belastbaar binnenlands inkomen en belastbaar buitenlands inkomen ook. Maar een verschil in behandeling is in sommige gevallen te rechtvaardigen. De termijn voor navordering is in beginsel 5 jaar. Voor buitenlandse inkomens en vermogensbestanddelen geldt echter een verlengde termijn van 12 jaar. Dat is een verschil. Volgens het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) en de Hoge Raad is de verlengde navorderingstermijn echter toegestaan. Het Unierecht verbiedt dat dus niet. Wel moet de inspecteur navorderen met redelijke voortvarendheid. Als sprake is van een onredelijk lang tijdsverloop tussen het moment waarop de inspecteur op de hoogte kwam van de bankrekening en het moment van het opleggen van de navorderingsaanslag, dan is wel sprake van strijdigheid met het Unierecht. Het vrije verkeer wordt dan belemmerd. De Hoge Raad heeft dat geoordeeld over navordering van inkomstenbelasting, maar recent ook in het kader van navordering van schenkbelasting. Zie HR 9 oktober 2020, nr. 19/05408, ECLI:NL:HR:2020:1600. Wilt u bezwaar maken, dan moet u onderbouwd aangeven dat de inspecteur niet met redelijke voortvarendheid heeft gehandeld. Of bezwaar kans van slagen heeft, kunnen wij zo niet beoordelen. Dat hangt af van alle feiten en omstandigheden.

Bijbaan kind

Mijn zoon van 16 heeft een bijbaan bij een supermarkt waarmee hij afgelopen jaar ongeveer € 2.500 heeft verdiend, zelf werk ik parttime op een kantoor. Onlangs heb ik bericht gekregen van de Belastingdienst dat ik aangifte moet doen voor de inkomstenbelasting. Mijn zoon heeft niks gehoord van de Belastingdienst. Moet ik het inkomen van mijn zoon opnemen in mijn eigen aangifte of is zijn inkomen vrijgesteld van belastingheffing?

Nee, u geeft het inkomen van uw zoon niet op in uw eigen aangifte. In de regel worden minderjarigen - wat uw zoon is vanwege zijn leeftijd - zelf belast voor hun eigen inkomen. Alleen in bepaalde gevallen wordt specifiek inkomen van minderjarige kinderen toegerekend aan de ouder(s). Waarschijnlijk heeft uw zoon 'loon uit dienstbetrekking' ontvangen en dat is bij hemzelf belast. Ook (hele) lage inkomens vallen onder de inkomstenbelasting, maar door de werking van de heffingskortingen is de te betalen belasting vaak heel laag of zelfs nihil. Uw zoon is alleen verplicht om aangifte te doen als de Belastingdienst hem daartoe heeft uitgenodigd of als uw zoon weet dat hij inkomstenbelasting is verschuldigd. Uw zoon is waarschijnlijk geen belasting verschuldigd en daarom niet verplicht om aangifte te doen. Niettemin kan het wel raadzaam zijn om toch aan-

gifte te doen; mogelijk is te veel loonbelasting ingehouden omdat bijvoorbeeld niet met alle heffingskortingen (voldoende) rekening is gehouden. De aangifte inkomstenbelasting kan dan leiden tot een belastingteruggaaf voor uw zoon. Uw zoon kan gemakkelijk nagaan wat zijn recht of plicht is door het online aangifteformulier in te vullen of gebruik te maken van de aangifte-app.

Oneens met aanslag maar te laat voor bezwaar

Vorig jaar hebben wij voor het eerst de Belastinggids gebruikt. Aan de hand van de Belastinggids hebben wij onze aangifte 2021 gedaan; nu blijkt dat onze aanslag inkomstenbelasting van 2019 en 2020 te hoog is geweest. Helaas is de termijn voor het maken van bezwaar al ruimschoots verstreken. Kunnen we nog iets doen?

Ja, u kunt de Belastingdienst vragen om een ambtshalve vermindering van de aanslag(en). Als u het niet eens bent met de hoogte van de belastingaanslag maar de bezwaartermijn is al voorbij, dan kunt u een verzoek tot (ambtshalve) vermindering indienen. In bepaalde gevallen zal de Belastingdienst dan alsnog uw aanslag aanpassen. Een verzoek tot vermindering moet in de regel worden ingediend binnen 5 jaar na het jaar waar de aanslag op ziet. De situaties waarin de Belastingdienst zal overgaan tot ambtshalve vermindering staan beschreven in paragraaf 23 van het Besluit Fiscaal Bestuursrecht, Besluit van 15 oktober 2021, nr. 2021-9584.

Per ongeluk een fout gemaakt in de aangifte

Bij het doen van aangifte heb ik per ongeluk een fout gemaakt. Helaas ben ik daar pas achter gekomen nadat ik de aangifte al online had ondertekend en opgestuurd. Van de Belastingdienst heb ik nog niks gehoord. Kan ik mijn vergissing nog rechtzetten?

Ja, dat kan door een gewijzigde of aanvullende aangifte op te sturen naar de Belastingdienst. U doet dat door in te loggen op mijn.belastingdienst.nl, de verstuurde aangifte te openen, aan te passen en opnieuw online te versturen. Het is belangrijk dat u uw fout herstelt, u bent namelijk verplicht om juist aangifte te doen.

Afschaffen inkeerregeling box 2

Uit diverse berichten in de media heb ik begrepen dat de 'inkeerregeling' sinds 1 januari 2020 niet meer geldt voor box 2-inkomen en ook niet voor Nederlands box 3-inkomen. Aangifte doen vind ik soms best lastig. Betekent dit ook dat als ik per ongeluk een kleine fout maak, maar daar nog achter kom vóórdat de Belastingdienst van zich heeft laten horen en ik het zelf rechtzet, ik toch een boete krijg?

Zie in eerste instantie ons antwoord bij de vraag hierboven. Dat de boetevrije inkeerregeling sinds 1 januari 2020 niet meer geldt voor inkomen uit aanmerkelijk belang en Nederlands inkomen uit sparen en beleggen is een punt van aandacht, maar de fiscale wetgever heeft expliciet opgemerkt dat 'een fout in de aangifte uit bijvoorbeeld onwetendheid betekent dat geen sprake is van grove schuld of opzet, en dus niet van een gedraging waarvoor een vergrijpboete kan worden opgelegd. Inkeer komt dan in het geheel niet aan de orde, want inkeer impliceert dat een gedraging is begaan waarvoor een vergrijpboete kan worden opgelegd. Een dergelijke fout kan dus zonder vrees voor beboeting worden hersteld' (Nota n.a.v. Verslag OFM 2020, p. 14). Indien nodig kunt u de inspecteur expliciet wijzen op deze uitlating. Wel merken wij op dat het van belang is dat u op grond van de wet verplicht bent om uw aangifte 'duidelijk, stellig en zonder voorbehoud' te doen.

Bijzondere uitgaven in verband met ziekte of invaliditeit

Wegens ziekte heb ik bepaalde hulpmiddelen moeten aanschaffen. Kan ik de uitgaven als aftrekbare kosten in aanmerking nemen?

Misschien. Onder voorwaarden kan recht bestaan op aftrek, die aftrek heeft dan de vorm van een persoonsgebonden aftrekpost. In de eerste plaats moeten de kosten dan op u 'drukken', dat betekent dat u de spullen bijvoorbeeld niet vergoed krijgt. Daarnaast hangt het ervan af wat voor type hulpmiddel u heeft gekocht (zie Hoofdstuk 18). U moet daarnaast kunnen aantonen dat de aangeschafte spullen van 'zodanige aard zijn dat zij hoofdzakelijk (70% of meer) door zieke of invalide personen worden gebruikt'. In beginsel bent u vrij om te kiezen op welke manier u dat aantoont. U zou dat bijvoorbeeld kunnen proberen te doen aan de hand van de kenmerken van de spullen, statistiek, verklaringen arts of anders. Het is in ieder geval onvoldoende om alleen te stellen dat u de spullen zelf heeft gekocht vanwege eigen ziekte of invaliditeit. Het moet gaan om kosten voor spullen die "... niet behoren tot het normale bestedingspatroon van personen die niet ziek of invalide zijn doch overigens wat inkomen, vermogen en gezinsomstandigheden betreft, in een gelijke positie verkeren als de belastingplichtige' (HR 29 september 1993, nr. 29.337). Dus om spullen die in de regel worden gekocht door personen met een lichamelijke beperking. Uit de jurisprudentie blijkt dat de bewijslast bij de belastingplichtige ligt en dat helaas niet snel aan die bewijsverplichting is voldaan (zie Hoofdstuk 18). Het is raadzaam om in een eventuele discussie met de Belastingdienst over deze uitgaven uw standpunt grondig te onderbouwen.

Cryptovaluta zoals Bitcoins en Altcoins

Een deel van mijn spaargeld heb ik gestoken in cryptovaluta (met name Bitcoins). Gelukkig ben ik op het goede moment ingestapt. Moet ik de inhoud van mijn 'wallet' aangeven bij de Belastingdienst?

Ja. Cryptovaluta zoals Bitcoins en Altcoins zijn virtuele betaalmiddelen en hebben een waarde in het economische verkeer. Cryptovaluta zijn bezittingen die vallen in box 3. Voor het inkomen uit sparen en beleggen is bepalend de waarde van uw bezit op 1 januari. Bij cryptovaluta gaat het dan om de koers op die datum op het meest gebruikelijke omwisselplatform.

Hoe werkt de herinvesteringsreserve?

Hebt u een bedrijfsmiddel met winst verkocht, dan kunt u de winst reserveren in een herinvesteringsreserve (HIR). De herinvesteringsstermijn is normaal gesproken maximaal drie jaar. Wel moet dan uiterlijk aan het einde van het boekjaar waarin het bedrijfsmiddel is vervreemd een herinvesteringsvoornemen aanwezig zijn om te investeren in:

- een bedrijfsmiddel dat economisch eenzelfde functie inneemt in het ondernemingsvermogen; of
- bedrijfsmiddelen die in niet meer dan tien jaar worden afgeschreven.

Het herinvesteringsvoornemen moet aanwezig zijn bij de directie van de onderneming. In een concern van vennootschappen kan dit onder bijzondere omstandigheden ook de concernleiding zijn. Wel moet dan aannemelijk zijn dat het bedrijfsmiddel waarin geïnvesteerd wordt bij de vennootschap met de HIR terecht komt. Het herinvesteringsvoornemen moet niet alleen tijdig aanwezig zijn en blijven, het moet ook aannemelijk gemaakt worden. Dit kan via zoekopdrachten, investeringsprogramma's, enz. Zorg voor een duidelijke onderbouwing anders gaat de HIR aan uw neus voorbij. Prettig nieuws is dat de Hoge Raad heeft beslist dat

al geheinvesteerd is als de verplichting is aangegaan. Er hoeft dus niet te worden gewacht totdat het bedrijfsmiddel is geleverd.

Hoe werkt de werkkostenregeling?

De werkkostenregeling werkt samengevat als volgt:

1. De werkgever stelt vast of vergoedingen in geld en verstrekkingen en terbeschikkingstellingen in natura aan werknemers en ex-werknemers moeten worden aangemerkt als belastbaar loon. De waarde van verstrekkingen in natura moet worden gesteld op de waarde die de werkgever ervoor betaalt, ook wel de factuurwaarde genoemd. Dit bedrag is inclusief BTW.
2. Vervolgens dient de werkgever te bepalen welke vergoedingen in geld en verstrekkingen en terbeschikkingstellingen in natura hij in het kader van de werkkostenregeling wil aanwijzen als eindheffingsbestanddeel. De niet aangewezen vergoedingen en verstrekkingen dient hij als belast loon in de loonstroken te verwerken.
3. De werkgever moet vervolgens bepalen of hij via de eindheffing loonbelasting moet afdragen over deze door hem aangewezen posten. Er dient daarbij rekening te worden gehouden met een aantal speciale regels die gelden voor de aangewezen posten:
 - Gerichte vrijstellingen: voor een beperkt aantal vergoedingen en verstrekkingen geldt een vrijstelling. Deze tasten de vrije ruimte niet aan;
 - Nihil-waarderingen: een beperkt aantal verstrekkingen in natura mag voor toepassing van de werkkostenregeling op nihil worden gewaardeerd. Deze tasten dus de vrije ruimte niet aan;
 - Forfaitaire waarderingen zoals het verstrekken van maaltijden en terbeschikkingstelling van huisvesting (forfaitaire waarde tast de vrije ruimte in zoverre aan).
4. In de laatste stap dient de werkgever te bepalen of het (met inachtneming van de onder 3 genoemde speciale regels) vastgestelde bedrag aan aangewezen vergoedingen, verstrekkingen en terbeschikkingstellingen binnen de vrije ruimte blijft. De vrije ruimte over het fiscale loon tot en met € 400 000 bedraagt in 2023 3%. Over het meerdere van het fiscale loon bedraagt de vrije ruimte 1,18%.
5. Bij overschrijding van de vrije ruimte dient de werkgever over het meerdere via de eindheffing loonbelasting naar een tarief van 80% af te dragen.

Hoe werkt de tariefsaanpassing aftrekbare kosten eigen woning?

Voor zover eigenwoningkosten in aftrek komen tegen het tarief van de vierde schijf is het fiscale voordeel daarvan niet het in die schijf geldende percentage van 49,50, maar bedraagt dit 36,93% (in 2023). De maatregel heeft verder geen invloed op het bedrag dat u in mindering kunt brengen op uw inkomen. De tariefsaanpassing zorgt er louter voor dat het fiscale voordeel van deze aftrek beperkt wordt voor zover de aftrek in de tweede schijf valt. De aanpassing geldt voor iedereen die aftrek van eigenwoningrente en kosten heeft, ongeacht of het om nieuwe annuïtaire leningen gaat of om leningen die al langer bestaan. De tariefsaanpassing wordt toegepast op de aftrek zelf en dus niet op het saldo van eigenwoningforfait en aftrek. Het gaat hier niet alleen om eigenwoningrente die in aftrek wordt gebracht, maar om aftrek in brede zin, dus ook rente van restschulden, kosten van geldleningen zoals advies- en bemiddelingskosten, en voor erfpachtcanons en periodieke betalingen voor rechten van opstal of beklemming (zie ook Hoofdstuk 13.2).

Wij merken nog op dat met ingang van 1 januari 2023 eenzelfde soort systematiek geldt ten aanzien van bepaalde andere aftrekposten. Vanaf 2023 zijn deze posten tegen het tarief van de eerste schijf (2023: 36,93%) aftrekbaar.

Dit geldt voor:

- de ondernemersaftrek;
- de MKB-winstvrijstelling;
- de terbeschikkingstellingsvrijstelling;
- de aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning; en
- de persoonsgebonden aftrek.

Hoe werkt het heffingvrije vermogen in box 3?

Het is niet de bedoeling dat over elk vermogen, hoe klein ook, belasting wordt betaald. Daarom is er, om kleine vermogensinkomsten vrij te stellen, voorzien in een vrijstelling, het heffingvrij vermogen. Dit heffingvrije vermogen bedraagt € 57 000 per persoon. Er wordt dus pas belasting geheven voor zover de rendementsgrondslag het heffingvrije vermogen te boven gaat. Indien u het gehele jaar dezelfde fiscale partner heeft dan geldt een gezamenlijk heffingvrij vermogen van € 114 000.

Omdat bij fiscale partners het totaal aan heffingvrij vermogen wordt verrekend in de berekening van de totale rendementsgrondslag wordt altijd het totale van toepassing zijnde heffingvrije vermogen verrekend.

Per 1 januari 2023 is de wetgeving inzake box 3 aanzienlijk gewijzigd. Zie hiervoor Hoofdstuk 16.

Voorbeeld:

Het vermogen van een individuele belastingplichtige bestaat op de peildatum van 1 januari 2023 uit:

- banktegoeden: € 100 000;
- overige bezittingen: € 200 000; en
- schulden (na aftrek van de schuldendrempel): € 100 000.

Voor dit voorbeeld bedragen de rendementspercentages in 2023 voor banktegoeden 0,01%, voor overige bezittingen 6,17% en voor schulden 2,46%. Er wordt uitgegaan van een heffingvrij vermogen van € 57 000.

Stap 1: Rendement

Het rendement van de belastingplichtige in 2023 bedraagt € 9 890 (zie hieronder).

Vermogenscategorie	Rendement
banktegoeden	$0,01\% \times € 100\,000 = € 10$ (a)
overige bezittingen	$6,17\% \times € 200\,000 = € 12\,340$ (b)
schulden	$2,46\% \times € 100\,000 = € 2\,460$ (c)
	$a + b - c = € 9\,890$

Stap 2: Rendementsgrondslag en effectief rendementspercentage

De rendementsgrondslag (bezittingen -/- schulden) bedraagt € 200 000. Het effectieve rendementspercentage (rendement / rendementsgrondslag) bedraagt 4,94% ($€ 9\,890 / € 200\,000$).

Stap 3: Grondslag sparen en beleggen

De grondslag sparen en beleggen (rendementsgrondslag -/- heffingvrij vermogen) bedraagt € 143 000 ($€ 200\,000 - € 57\,000$).

Stap 4: Voordeel uit sparen en beleggen

Het voordeel uit sparen en beleggen (effectieve rendementspercentage $\times$ grondslag sparen en beleggen) van de belastingplichtige in 2023 bedraagt: € 7 064 ($4,94\% \times € 143\,000$).

Hierover is de belastingplichtige het tarief van 32% verschuldigd: $32\% \times € 7\,064 = € 2\,260$.

Op welke wijze wordt voor het erfrecht en de erfbelasting de vordering en de rente van de kinderen op de langstlevende bepaald?

Voor nalatenschappen in verband met overlijden na 1 januari 2003 gelden andere regels dan voor nalatenschappen van voor die datum. De wijzigingen betreffen onder meer het erfrecht bij versterf en de legitieme portie. Een belangrijke wijziging betreft de positie van de langstlevende. Deze wordt vooral waar het gaat om

de verzorgingsbehoefte in het nieuwe erfrecht beter beschermd. Velen hebben in het verleden een zogeheten langstlevendentestament afgesloten. Dit houdt, in het kort, in dat de langstlevende van een relatie alle vermogensbestanddelen krijgt toebedeeld, waarbij de andere erfgenamen een vordering wegens onderbedeling op de langstlevende krijgen. Deze vordering is pas bij het overlijden van de langstlevende opeisbaar. Dit systeem is in het huidige erfrecht het wettelijke uitgangspunt. U hoeft dat dus niet in een testament te regelen. Als er een echtgenoot is, erft deze alle goederen, maar ook alle schulden. De kinderen krijgen een niet-opeisbare vordering op de langstlevende ouder ter grootte van hun erfdeel. Dit is een renteloze vordering, tenzij de wettelijke rente meer dan 6% is. In dat geval wordt er een enkelvoudige rente ter grootte van het verschil tussen de wettelijke rente en 6% bijgeschreven. Zie het volgende voorbeeld:

Stel een echtpaar is in gemeenschap van goederen gehuwd en heeft 2 kinderen. De leeftijd van de man is 67 jaar en van de vrouw 66 jaar. De man overlijdt. Er is geen testament. Samen bezat het echtpaar € 300 000.

Aangezien ze in gemeenschap van goederen waren getrouwd, draagt de nalatenschap € 150 000; deze bestaat uit drie gelijke delen van € 50 000 voor ieder van de kinderen en voor de echtgenote van de erflater.

De waarde van het te belasten voordeel voor de erfbelasting wordt nu bepaald aan de hand van het wettelijk rentepercentage van 6% en de factor uit de tabel van Hoofdstuk 16.6.2 voor de waardering van een levenslang recht van vruchtgebruik voor box 3 van de inkomstenbelasting.

De waarde van het vruchtgebruik per verkrijger bedraagt dan $€ 50\,000 \times 6\% \times 9$ (factor tabel uit Hoofdstuk 16.6.2) = € 27 000.

Vervolgens wordt de erfbelasting voor de kinderen berekend over $€ 50\,000 - € 27\,000 = € 23\,000$. De erfbelasting voor de echtgenote van de erflater wordt vervolgens berekend over $€ 50\,000 + 2 \times € 27\,000 = € 104\,000$ (zie Hoofdstuk 48.8.2).

Tips & trucs

- Doe aangifte voor 1 april. U heeft weliswaar tot 1 mei de tijd, maar toch kan het interessant zijn de aangifte al vóór 1 april in te dienen: u ontvangt dan namelijk vóór 1 juli bericht. Bij een teruggaaf kunt u sneller over uw geld beschikken en bij een betaling voorkomt u onnodige belastingrente. (Hoofdstuk 46)
- Bent u het niet eens met de Belastingdienst, bijvoorbeeld met de hoogte van de belastingaanslag? Dan kunt u in bezwaar. Let daarbij wel op de formele vereisten, zo heeft u bijvoorbeeld maar 6 weken de tijd. (Hoofdstuk 45)
- Wil de inspecteur terugkomen op een eerder opgelegde aanslag inkomstenbelasting? Dat kan alleen als is voldaan aan de voorwaarden voor navordering. (Hoofdstuk 44)
- Mis geen digitale berichten van de Belastingdienst. In uw account op MijnOverheid kunt u aangeven dat een e-mail wilt krijgen als u een nieuw digitaal bericht in de online Berichtenbox ontvangt. (Hoofdstuk 1)
- Wilt u de post van de Belastingdienst op papier blijven ontvangen? Neem dan contact op met de Helpdesk Digitale Post van de Belastingdienst op nummer 0800 – 235 83 52 om de mogelijkheden te bespreken. (Hoofdstuk 1). Ook kunt u ervoor kiezen om de keuzeregeling (digitaal of papier) af te wachten.
- Bent u fiscaal partner van iemand? Let bij de toerekening van de gemeenschappelijke inkomensbestanddelen niet alleen op de tariefseffecten maar ook op de (mogelijke) gevolgen voor de heffingskortingen. (Hoofdstuk 3)
- Heeft u jaarlijks wisselende inkomens? Mogelijk kunt u door de regeling voor middeling een belastingteruggaaf krijgen. De middelingsregeling is weliswaar vervallen per 1 januari 2023, maar middeling is nog mogelijk over de jaren 2022, 2023 en 2024. Wel gelden voorwaarden. (Hoofdstuk 39)
- Geeft u jaarlijks aan hetzelfde goede doel? Dan is het mogelijk interessant om de schenkingen vorm te geven als 'periodieke gift', dat kan een fiscaal voordeel opleveren. (Hoofdstuk 26)
- Heeft u een kind van jonger dan 12 jaar en gaat u scheiden? Beide ouders kunnen in aanmerking komen voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting als wordt gekozen voor co-ouderschap. (Hoofdstuk 27)
- Hebben uw kinderen een bijbaan? Inkomen van uw minderjarige kinderen is bij henzelf belast. Het doen van aangifte kan voor hen overigens leiden tot een belastingteruggaaf. (Hoofdstuk 4)
- Digid. Zoek tijdig uw Digid en wachtwoord op. Het aanvragen van een nieuwe Digid en/of wachtwoord kan enkele dagen duren. (Hoofdstuk 1)
- Bent u slechts een deel van het jaar fiscaal partner van iemand? Er is dan geen sprake van gemeenschappelijke inkomensbestanddelen tenzij u ervoor kiest om het gehele jaar als elkaars partner te worden aangemerkt. Deze keuze geldt alleen voor het in aanmerking kunnen nemen van de gemeenschappelijke inkomensbestanddelen. (Hoofdstuk 3)
- Heeft u iets over het hoofd gezien waardoor de belastingaanslag te hoog is? Als bezwaar niet meer mogelijk is, bekijk dan of een verzoek aan de Belastingdienst tot ambtshalve vermindering u kan helpen. (Hoofdstuk 45)
- Bent u fiscaal partner van iemand? Aanslagen inkomstenbelasting worden in de regel alleen opgelegd als het bedrag van de te betalen inkomstenbelasting meer dan de minimaal aanslagdrempel bedraagt; u kunt daar rekening mee houden bij de verdeling van de gemeenschappelijke inkomensbestanddelen. (Hoofdstuk 3)
- Werkt u en heeft u een kind jonger dan 12 jaar? Als u in loondienst werkt dan houdt uw werkgever al rekening met een aantal heffings-

kortingen. Dit geldt echter niet voor de inkomensafhankelijke combinatiekorting. Voor deze korting zult u aangifte inkomstenbelasting moeten doen. (Hoofdstuk 4)

- Heeft u geen aangifte gedaan maar had u geld terug kunnen krijgen? U kunt voor maximaal 5 jaar terug alsnog een teruggaaf vragen via een verzoek om ambtshalve vermindering. (Hoofdstuk 45)

Maak gebruik van de investeringsaftrekken

Een energie-investering levert u een extra aftrek op van 45,5%. Een milieu-investering levert u een extra investeringsaftrek op van 27%, 36% of zelfs 45,5%. Zorg wel dat u tijdig de formaliteiten regelt, want dat luistert erg nauw bij deze regelingen. Ook kunt u mogelijk de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek benutten. Een dergelijke extra aftrekpost zorgt voor meer liquiditeit voor uw onderneming. (Hoofdstuk 10.9)

Waardeer onvolwaardige vorderingen, voorraden of bedrijfsmiddelen af

Als er activa op de fiscale balans staan die een lagere waarde hebben, kunt u deze afwaarderen binnen de grenzen van goed koopmansgebruik. Het afwaarderen van oninbare vorderingen, voorraden of bedrijfspanden kan u een flinke aftrekpost opleveren. (Hoofdstuk 10.3.6)

Maak gebruik van specifieke regelingen voor de startende ondernemer

Bent u een startende ondernemer? Dan zijn er specifieke regelingen waarvan u mogelijk gebruik kunt maken. Zo geldt onder andere een:

- soepeler urencriterium. Zorg voor een goede registratie van de uren om diverse ondernemersfaciliteiten te kunnen benutten (Hoofdstuk 10.8.2 en 10.12.2);
- verhoogde zelfstandigenaftrek (Hoofdstuk 10.12.3.2);
- verhoogde aftrek speur- en ontwikkelingswerk (Hoofdstuk 10.12.4);
- willekeurige afschrijving (Hoofdstuk 10.8).

Genereer liquiditeit: verzoek om voorlopige verliesverrekening

Als u in 2024 een verlies verwacht, kunt u in ieder geval het weglaten van liquiditeit voorkomen door de voorlopige aanslag voor 2024 op nihil te stellen. U betaalt dan niet teveel. Voorts kan na afloop van het boekjaar, bij het indienen van de aangifte een verzoek om voorlopige verliesverrekening worden gedaan. 80% van het aangegeven verlies kan dan mogelijk alvast worden benut. Als u in 2023 nog fiscale winst had, ontvangt u eventueel al betaalde belasting terug. Snel doen dus. (Hoofdstuk 28.4.2)

Bekijk uw WOZ-beschikking kritisch en maak eventueel bezwaar (Winst uit onderneming)

Voor alle gebouwen in de IB-winstsfeer geldt een begrenzing op de afschrijving. Deze begrenzing houdt in dat op een gebouw slechts kan worden afgeschreven tot een bepaalde waarde, de zogenoemde bodemwaarde. Voor gebouwen die worden verhuurd aan derden (gebouw ter belegging) wordt de WOZ-waarde als bodemwaarde gehanteerd. Voor gebouwen in eigen gebruik wordt de bodemwaarde gesteld op 50% van de WOZ-waarde. Concreet houdt deze beperking in dat de afschrijving op een gebouw wordt stopgezet wanneer de boekwaarde van het gebouw beneden de hiervoor genoemde bodemwaarde zakt. Wanneer de WOZ-waar-

de en daarmee de bodemwaarde van een gebouw stijgt, leidt dit niet tot belastingheffing. Wel heeft dit tot gevolg dat er minder of geen ruimte voor afschrijving is. Indien de WOZ-waarde en daarmee de bodemwaarde van een gebouw daalt, ontstaat er weer (meer) ruimte om verder af te schrijven. Blijft de bodemwaarde boven de boekwaarde, dan is er geen ruimte voor afschrijving en blijft de boekwaarde gelijk. Door de prominente plaats van de WOZ-waarde, is het erg belangrijk om deze waardering kritisch te beoordelen en eventueel bezwaar te maken. Zie voor meer informatie over de afschrijving op gebouwen en de WOZ-waarde Hoofdstuk 10.3.5.1 en 49.

Benut de flexibiliteit van 'oude' lijfrentepolissen

Als u nog een lijfrentepolis heeft van vóór de Brede Herwaardering, kort gezegd van vóór 1 januari 1992, biedt deze lijfrentepolis u veel flexibiliteit. De uitkeringen uit deze verzekering mogen aan anderen toekomen. Hierbij is een uitkering ineens of in termijnen mogelijk. Het is ook mogelijk de uitkeringen nog onbepaald uit te stellen (voor uzelf of voor bijvoorbeeld uw kinderen). (Hoofdstuk 17)

Eigen woning bestemd voor de verkoop: bewijs

De inspecteur kan u vragen aannemelijk te maken dat de woning na het verlaten bestemd is voor de verkoop. Bewaar daarom alle bewijsstukken daarover, zoals correspondentie met makelaars, advertenties, enzovoort. Zeker wanneer het wat langer duurt voordat de woning wordt verkocht zal de inspecteur wellicht geneigd zijn om bewijs te vragen. (Hoofdstuk 13.2.15.1)

Eigen woning in aanbouw: geen eigenwoningforfait aangeven

Als u een woning laat bouwen, hoeft u tijdens de bouw nog geen eigenwoningforfait aan te geven; de betaalde rente en periodieke betalingen voor erfpacht en dergelijke mag u al wel aftrekken. (Hoofdstuk 13.4.2)

Kapitaalverzekering buiten heffing box 3

Als u de uitkering van een kapitaalverzekering buiten de heffing wilt houden, hebt u, behalve de mogelijkheid om de kapitaaluitkering consumptief te besteden, ook de mogelijkheid om gebruik te maken van de vrijstellingen in box 3. U kunt de uitkering bijvoorbeeld beleggen in een groenfonds. (Hoofdstuk 16.8.7)

Voldoen belastingschuld en box 3

Als u een belastingschuld hebt, is het zinvol deze vóór de peildatum te voldoen. Daarmee vermindert u uw rendementsgrondslag (uw giro- of banksaldo wordt immers lager). De belastingschuld, hoe reëel deze ook is, kunt u namelijk niet van uw rendementsgrondslag aftrekken. (Hoofdstuk 16.7)

Bij het bepalen van uw schulden blijven kortlopende verplichtingen buiten beschouwing (Hoofdstuk 16.8.6). Die kortlopende verplichtingen blijven dan ook buiten beschouwing bij het bepalen van de schuldendrempel van € 3 200. (Hoofdstuk 16.7)

Voorlopige teruggaaf: wijziging omstandigheden

De automatische voorlopige teruggaaf vindt plaats op basis van gegevens over vorige jaren. Het verdient aanbeveling om bij wijziging van uw omstandigheden initiatieven te nemen om de voorlopige teruggaaf dan te laten aanpassen. (Hoofdstuk 36.3)

Aanvragen voorlopige teruggaaf 2023

Als uw fiscale partner nog geen voorlopige teruggaaf 2023 heeft gehad maar daarvoor wel in aanmerking komt, bijvoorbeeld omdat in 2023 uiteindelijk maar weinig inkomen wordt ontvangen,

kan de partner alsnog een voorlopige teruggaaf 2023 vragen. Dan hebt u uw teruggaaf wellicht eerder dan via een aangifte 2023. (Hoofdstuk 36.3)

Vastleggen overbedelings- en onderbedelingsvordering

Het is verstandig om bij het eerste overlijden vast te leggen, bijvoorbeeld bij de notaris, hoe groot de overbedelings- en onderbedelingsvordering is. Het kan namelijk zijn dat bij het eerste overlijden de bedragen onder de daarvoor geldende vrijstelling blijven. Als later ook de langstlevende overlijdt, is mogelijk niet duidelijk meer welk deel al was vererfd en krijgt u het totaal van de laatste erfenis toegerekend. Zo zou het kunnen gebeuren dat u in plaats van twee keer een vrijstelling per saldo een aanslag erfbelasting krijgt, omdat het totaal van de twee verkrijgingen hoger is dan de vrijstelling. (Hoofdstuk 48.8.2)

Controleren waardebeschikking WOZ-waarde

Het is van belang om de WOZ-waarde zoals die met de waardebeschikking wordt vastgesteld, zorgvuldig op juistheid te beoordelen. Het ongebruikt laten verlopen van de bezwaartermijn kan, omdat de vastgestelde WOZ-waarde door verschillende instanties wordt gebruikt, tegenwoordig kostbare gevolgen hebben. (Hoofdstuk 49.7)

Hoofdstuk 0

Corona-gerelateerde (steun)maatregelen

Steunmaatregelen en betalingsregelingen

De economische en maatschappelijke gevolgen van het coronavirus zijn in Nederland nog steeds voelbaar. Het kabinet heeft de afgelopen jaren burgers en bedrijven geholpen met een aantal fiscale (steun)maatregelen. In 2022 golden nog slechts enkele bijzondere regelingen ten opzichte van 2021. Voor 2023 gelden de normale fiscale regels. Daarnaast is voor veel ondernemers per 1 oktober 2022 de afbetalingsregeling voor het afbetalen van de belastingschuld begonnen.

Hieronder hebben wij beknopt nog enkele voor de inkomstenbelasting relevante maatregelen en tegemoetkomingen uiteengezet.

Algemeen

Veel van de steunmaatregelen en betalingsregelingen zijn opgenomen in de Verzamelspoedwet COVID-19. Op enkele plekken verwijzen wij naar expliciete uitspraken van de wetgever die zijn terug te vinden in de parlementaire stukken. Indien nodig, kunt u de inspecteur wijzen op deze wet en de bijbehorende toelichting van de wetgever.

Stapsgewijze opbouw invorderingsrente (Hoofdstuk 43)

In de periode 1 juli 2022 tot en met 31 december 2022 is het percentage invorderingsrente 1%. Per 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2023 is dat 2%. In de periode 1 juli 2023 tot en met 31 december 2023 bedraagt het percentage 3%. Vanaf 1 januari 2024 is dat 4% (het oude niveau).

Tijdelijke verlaging belastingrente juli tot oktober 2020 (Hoofdstuk 43)

In de periode 1 juli tot 1 oktober 2020 was het percentage belastingrente tijdelijk verlaagd naar 0,01%. Uitstel van het doen van aangifte werd daarmee laagdrempeliger gemaakt. Een percentage van 0% bleek technisch niet mogelijk. Sinds 1 oktober 2020 bedraagt het percentage weer 4%. Met ingang van 1 januari 2024 bedraagt het percentage belastingrente voor de inkomstenbelasting naar alle waarschijnlijkheid 7,5%.

Deel I

Algemeen

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Aangiften en aanslagen 2023	21
Hoofdstuk 2	Structuur inkomstenbelasting	36
Hoofdstuk 3	Belastingheffing van partners	46
Hoofdstuk 4	Belastingheffing van minderjarige kinderen	59
Hoofdstuk 5	Onverdeelde boedel en afgezonderd particulier vermogen	62

Hoofdstuk 1

Aangiften en aanslagen 2023*Wijzigingen***Belangrijke data**

Vanaf 1 maart 2024 is het mogelijk om de aangifte inkomstenbelasting over het jaar 2023 te doen met het online aangifteprogramma op de website van de Belastingdienst of met de app 'Aangifte 2023'. Als u verplicht bent om aangifte te doen, bijvoorbeeld omdat u daartoe bent uitgenodigd door de inspecteur of omdat u inkomstenbelasting verschuldigd bent, dan moet de aangifte zijn gedaan vóór 1 mei 2024. Indien het lukt om vóór 1 april 2024 aangifte te doen, dan krijgt u vóór 1 juli 2024 bericht van de Belastingdienst.

Digitalisering: straks een keuze

Ook dit jaar zal de inspecteur de aangiftebrief voor de inkomstenbelasting weer (mede) digitaal naar u versturen. Dit is onderdeel van de digitalisering van het berichtenverkeer tussen de Belastingdienst en de belastingplichtigen. Maar niet iedereen vindt deze digitalisering prettig. Eind 2019 heeft de fiscale wetgever daarom aangekondigd dat er een keuzeregeling komt. Iedere belastingplichtige kan straks aangeven op welke manier hij de berichten van de Belastingdienst wenst te ontvangen: digitaal of op papier. Het is nog niet bekend door wie en wanneer deze keuze kan worden gemaakt. Wij verwachten dat zodra die keuze voor het eerst kan worden gemaakt, de Belastingdienst daarover duidelijk zal communiceren. Ook verwachten wij dat er aandacht aan zal worden besteed in de media.

Berichtenbox

De elektronische berichten van de Belastingdienst komen terecht in uw persoonlijke inbox op MijnOverheid en op MijnBelastingdienst. Om in te loggen heeft u een geldige DigiD met wachtwoord nodig. U kunt daarbij aangeven dat u op uw privé e-mailadres een e-mail wilt ontvangen zodra een nieuw bericht online staat in de Berichtenbox; een e-mailnotificatie. Hiermee kunt u voorkomen dat u bepaalde berichten (te) laat opmerkt.

Tip: Uw persoonlijke Berichtenbox van de rijksoverheid is te vinden via mijn.overheid.nl.

Tip: Uw persoonlijke pagina van de Belastingdienst vindt u op mijn.belastingdienst.nl.

Tip: Een DigiD vraagt u gemakkelijk zelf en snel aan via de officiële DigiD-website van de overheid, dat is: www.digid.nl.

Tip: Het aanvragen van een DigiD is gratis via de officiële website van de overheid.

Tip: Voor het aanvragen van een DigiD heeft u nodig uw burgerservicenummer (BSN), uw adres waarop u staat ingeschreven bij de gemeente en uw (mobiele) telefoon. Na de aanvraag ontvangt u binnen 3 werkdagen een brief met daarop de activeeringscode.

Tip: Deel uw DigiD-gegevens (naam en wachtwoord) niet met anderen!

Tip: Maak gebruik van de optie 'e-mailnotificatie'. Dat voorkomt dat u berichten te laat opmerkt.

Digitaal of online aangifte doen

De aangifte inkomstenbelasting vindt steeds vaker elektronisch plaats; via de online aangifte van de Belastingdienst, via een aangifteprogramma of de aangifte-app van de Belastingdienst. Online aangifte doen zal mogelijk zijn vanaf 1 maart.

Tip: Vaak is het ook nog steeds mogelijk uw aangifte inkomstenbelasting op papier te doen. U moet dan zelf om een papieren aangifteformulier vragen bij de Belastingdienst.

Aangifte-app

De aangifte-app voor de aangifte inkomstenbelasting 2023 zal waarschijnlijk vanaf 1 maart 2024 beschikbaar zijn. De app is bedoeld voor eenvoudige aangiftes. Bijvoorbeeld als u het hele jaar in loondienst hebt gewerkt. U kunt de app downloaden via de website van de Belastingdienst. U heeft uw DigiD en wachtwoord nodig. U ziet in de app de informatie waar de Belastingdienst vanuit gaat. Als alle informatie klopt dan kunt u bevestigen en aangifte doen via de app. Kloppen de gegevens niet? Dan kunt u de app niet gebruiken. Het is namelijk niet mogelijk om gegevens aan te passen in de app. U kunt dan bijvoorbeeld aangifte doen via de online aangifte van de Belastingdienst.

Tip: Gebruik de informatie uit deze gids om uw fiscale positie te bepalen.

Tip: U kunt bijvoorbeeld niet gebruikmaken van de app als u in het belastingjaar waarover u aangifte doet, ondernemer bent. Ook is het niet mogelijk als u aftrekposten zoals giften heeft, een woning heeft gekocht of verkocht of niet het hele jaar dezelfde fiscale partner had.

Tip: Wilt u via de app nog aangifte inkomstenbelasting over 2022 doen? Let dan op: die app is te downloaden uiterlijk tot 28 februari 2024. Zorg dus dat u die op tijd download.

Digitaal bezwaar maken

Het is mogelijk om digitaal bezwaar te maken tegenaanslagen inkomstenbelasting via de online bezwaarvoorziening (OBV) van de Belastingdienst. Hiervoor heeft u wel uw DigiD en wachtwoord nodig. Bij het online indienen van het bezwaar kunt u ook direct bijlagen meesturen. Via de OBV kunt u de voortgang van de behandeling van uw bezwaar volgen. Deze modernisering moet het maken van bezwaar efficiënter en transparanter maken. Voor het digitaal bezwaar maken gelden dezelfde termijnen als voor het op papier bezwaar maken. Wel heeft de Belastingdienst aangegeven nog steeds te worstelen met een grote hoeveelheid bezwaren en beperkte capaciteit, waardoor behandeling mogelijk langer duurt dan gebruikelijk.

Valse berichten en oplichting

Wij willen u waarschuwen voor het volgende. De afgelopen jaren hebben criminelen via valse berichten geprobeerd mensen op te lichten door zich voor te doen als de Belastingdienst. Bijvoorbeeld via valse e-mails, brieven, telefoontjes, WhatsApp-berichten, apps en sms-berichten. Op die manier wordt geprobeerd uw persoonlijke informatie te achterhalen, zoals uw DigiD of bankrekeningnummer(s) of om u geld afhandig te maken. Afgelopen jaren is ook een duidelijke toename gezien van dergelijke oplichting.

Recente voorbeelden zijn sms-berichten waarin staat dat u een schuld zou hebben aan de Belastingdienst en een link waar u op zou moeten klikken om de schuld direct te betalen. Let op, dat is oplichting! Klik niet op de link, en verwijder de sms. Hetzelfde geldt voor een valse e-mail waarin staat dat u een belastingsschuld zou hebben met daarbij een link met het 'iDEAL'-logo om direct te betalen. Ook dat is oplichting. De enige mogelijkheid om via iDEAL aan de Belastingdienst te betalen, is binnen de beveiligde internetomgeving van mijn.belastingdienst.nl of mijn.toeslagen.nl.

Als u twijfelt aan de echtheid van een bericht of telefoontje, betaal dan niet gelijk maar controleer eerst of het bericht echt van de Belastingdienst komt en controleer of het bankrekeningnummer echt van de Belastingdienst is.

Tip: U controleert meestal eenvoudig of een bericht echt afkomstig is van de Belastingdienst door in te loggen op mijn.belastingdienst.nl of mijn.toeslagen.nl. Daar kunt u controleren welke nog te betalen bedragen openstaan.

Tip: Afgelopen jaren heeft de Belastingdienst een sterke toename gezien in valse berichten. Die berichten zouden zogenaamd zijn verstuurd vanuit de Belastingdienst, maar zijn in werkelijkheid onderdeel van de oplichting door criminelen en fraudeurs. De Belastingdienst waarschuwt dat de oplichting (phishing en smishing) steeds geraffineerder wordt. De valse berichten bevatten vaak een mededeling over een zogenaamde betaalachterstand, een (link) met een betaalverzoek en de mededeling dat direct moet worden betaald omdat anders een deurwaarder zal komen. Ook kan in een vals bericht worden gevraagd om ergens in te loggen.

Tip: Zoals ook gecommuniceerd door de Belastingdienst zelf: de Belastingdienst stuurt nooit een betalingsverzoek per sms, e-mail of Whatsapp. Ontvang u toch zo'n bericht? Dan is dat altijd nep en dus oplichting. U kunt zo'n bericht melden bij de Belastingdienst. Reageer nooit op het bericht en verwijder het.

Tip: Bent u slachtoffer van fraude? Neem dan zo snel mogelijk contact op met uw bank om de betaling(en) proberen te stoppen. Ook is aan te raden om aangifte bij de politie te doen. Daarnaast vraagt de Belastingdienst om het bericht met hen te delen, zodat zij andere belastingbetalers kunnen waarschuwen.

Tip: Er worden ook valse brieven verstuurd en valse telefoontjes gepleegd. Met name de brieven kunnen er bedrieglijk echt uitzien door ten onrechte gebruik te maken van de naam en het logo van de Belastingdienst.

Tip: De Belastingdienst heeft alleen rekeningen bij de ING Bank. Voordat u een betaling verricht, controleer of het bankrekeningnummer daadwerkelijk van de Belastingdienst is. De Belastingdienst gebruikt deze bankrekeningnummers:

NL04INGB0000361564, NL09INGB0000940079, NL11INGB0000004866, NL12INGB0000004848, NL26INGB0000441290, NL28INGB0000524383, NL40INGB0000734657, NL41INGB0000756755, NL42INGB0000064933, NL43INGB0000190821, NL49INGB0000441070, NL51INGB0000068457, NL61INGB0000940113, NL72INGB0000361795, NL72INGB0000940109, NL73INGB0000004817, NL73INGB0000940091, NL78INGB0000444040, NL78INGB0000940001, NL85INGB0000004892, NL86INGB0002445588, NL88INGB0000145100, NL88INGB0000441047, NL89INGB0000004820, NL96INGB0000004791.

Het meest actuele overzicht van de bankrekeningnummers is steeds beschikbaar via de website van de Belastingdienst.

Tip: Heeft u iets ontvangen uit naam van 'de Belastingdienst' en twijfelt u aan de echtheid? Op de website van de Belastingdienst wordt melding gemaakt van de op dat moment bekende valse berichten. Staat uw bericht er niet bij? Neem dan contact op met de Belastingdienst via het algemene nummer om na te gaan of sprake is van een echt of een vals bericht. Weet u zeker dat sprake is van een vals bericht en staat het er nog niet bij? Geef dat door aan de Belastingdienst om zo anderen te helpen.

Tip: Meer informatie over (bekende) fraude vindt u op de website van de Belastingdienst onder 'Fraude, misdaad en misstanden melden'.

1.1 Algemeen

Digitale / online aangifte

De aangifte inkomstenbelasting wordt door steeds meer mensen digitaal gedaan. Zij maken daarbij gebruik van een elektronisch of online aangifteprogramma of de aangifte-app. Hieraan is een aantal voordelen verbonden. Zo staan de gegevens die al bekend zijn bij de Belastingdienst alvast ingevuld: de 'voorgevulde aangifte'. Ook worden de vragen en invulvelden afgestemd op uw situatie, op basis van bekende informatie en aan de hand van de door u in te vullen gegevens en te beantwoorden vragen. Ook worden bepaalde (drempel)bedragen automatisch uitgerekend. Bij de door de Belastingdienst voor u voorgevulde aangifte hoeft u zelfs vaak alleen maar de reeds opgenomen informatie te controleren. Ook rekent het programma automatisch uit hoeveel belasting u moet betalen of welk bedrag u terugkrijgt van de Belastingdienst.

Tip: Controleer de door de Belastingdienst voorgevulde informatie zorgvuldig. Ook in relatief simpele gevallen. Soms is de informatie niet juist of niet volledig. Bedenk ook of u zelf nog aanvullingen heeft. Vergeet met name uw aftrekposten niet.

Een ander voordeel van het aangifteprogramma doet zich voor bij de mogelijkheid voor u en uw fiscale partner om bepaalde inkomsten en aftrekposten onderling vrij te verdelen (zie Hoofdstuk 3). U mag daarbij met het oog op de tariefverschillen tussen u en uw fiscale partner de meest gunstige verdeling kiezen. In het algemeen betekent dit dat u aftrekposten beter kunt toerekenen aan de fiscale partner met inkomen dat valt onder het hoogste tarief. Wat echter in het concrete geval nu precies de meeste gunstige verdeling is,